NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA. 410.016.02.2018

Pan Mariusz Jędra
Prezes
Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów
ul. Marymoncka 34, 01-813 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/028 Zwalczanie dopingu w polskim sporcie wyczynowym

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polski Związek Podnoszenia Ciężarów[1] ul. Marymoncka 34, 01-813 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Jędra - Prezes Związku, od 17 grudnia 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Szymon Kołecki - Prezes Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów, do 16 grudnia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Efektywność i skuteczność wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w polskim sporcie. 2. Prawidłowość i skuteczność realizacji zasad ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej dotyczących dopingu w sporcie.
Okres objęty kontrolą	Lata 2015-2018 (do czasu zakończenia kontroli)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[2]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Paweł Krawczak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli Nr LWA/153/2018 z 14.10.2018 r.

(akta kontroli str. 1)

[1] Dalej: *PZPC* lub *Związek*.

[2] Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna[3] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Polski Związek Podnoszenia Ciężarów w 2015 r. dostosował dokumenty wewnętrzne do Polskich Przepisów Antydopingowych[4]. W kolejnym roku Związek upoważnił panel dyscyplinarny przy Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie[5] do podejmowania rozstrzygnięć w sprawach o naruszenie przepisów antydopingowych, co NIK ocenia pozytywnie. PZPC prowadził również szeroką działalność informacyjną i szkoleniową na rzecz walki z dopingiem, a także aktywnie współpracował z organami powołanymi do zwalczania dopingu w sporcie. Działania te nie doprowadziły jednak do całkowitego wyeliminowania zjawiska niedozwolonego dopingu. W okresie objętym kontrolą liczba stwierdzonych przypadków naruszenia przepisów antydopingowych utrzymywała się na podobnym poziomie, z wyjątkiem 2016 r. PZPC prawidłowo realizował zasady ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej przez zawodników naruszających przepisy antydopingowe, a po przyjęciu w 2016 r. Polskich Przepisów Antydopingowych, respektował sankcje nałożone przez Komisję oraz Polską Agencję Antydopingową[6]. NIK pozytywnie ocenia nakładanie i egzekwowanie przez Związek kar pieniężnych od zrzeszonych klubów sportowych w przypadku naruszenia przez ich zawodników przepisów antydopingowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[7] kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Efektywność i skuteczność wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w polskim sporcie.

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą PZPC nie otrzymywał dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych wyłącznie na zwalczanie dopingu w podnoszeniu ciężarów. Ze środków budżetu państwa (dotacje przekazywane przez Ministerstwo Sportu, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej) finansowane były działania statutowe Związku, w ramach których prowadzono również akcje edukacyjne związane z dopingiem. Ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 5 765,30 zł sfinansowano prelekcję dotyczącą aktualnych problemów dopingu w sporcie oraz wykłady na temat odpowiedzialności za stosowanie dopingu i walki z dopingiem, wygłoszone w ramach konferencji trenerskiej zorganizowanej w grudniu 2017 r. Ze środków własnych w wysokości 4 000 zł Związek sfinansował prelekcję i szkolenie antydopingowe przeprowadzone podczas kursokonferencji w listopadzie 2016 r. oraz przygotowanie i wydruk broszury na Wielobój Atletyczny.

(akta kontroli str. 127, 147-155)

1.2. W czerwcu 2013 r. Krajowy Zjazd Sprawozdawczy Delegatów PZPC[8] podjął uchwałę w sprawie przyjęcia do stosowania Modelowych reguł antydopingowych

[3] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.
[4] Wersja z 23.10.2014 r. weszła w życie w styczniu 2015 r.
[5] Dalej: *Komisja do Zwalczania Dopingu*.
[6] Dalej także: *POLADA*.
[7] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.
[8] Dalej: *KZSD PZPC*.

w Polskim Związku Podnoszenia Ciężarów[9]. Na tej podstawie zatwierdzony został[10] 31 maja 2014 r., Regulamin Dyscyplinarny PZPC określający, że odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają członkowie Związku, zawodnicy, trenerzy, instruktorzy, działacze w tym i sędziowie, a podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego stanowi czyn naruszający przepisy prawa, postanowienia statutu PZPC, regulaminy Związku oraz uchwały władz Związku. W sprawach dyscyplinarnych zawodników kadry narodowej, zawodników w okresie karencji oraz działaczy, sędziów, trenerów i pracowników PZPC orzeka w I instancji Komisja Dyscyplinarna, Antydopingowa i Zmiany Barw Klubowych PZPC[11]. Postanowiono też (§ 48), że w zakresie nieuregulowanym w Regulaminie mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy o sporcie dotyczące regulacji antydopingowych oraz inne regulacje antydopingowe, w szczególności tzw. „Modelowe Reguły Antydopingowe".

Zarząd Związku, 30 maja 2014 r., zatwierdził Regulamin Antydopingowy, określający m.in., co stanowi naruszenie przepisów dopingowych, zasady przeprowadzania badań, kary tymczasowe, kary indywidualne i status sportowca w czasie kary. Postanowiono, że w przypadku niekorzystnego wyniku analizy próbki A, stwierdzającego obecność substancji zabronionej bezzwłocznie po przeprowadzeniu oceny i powiadomieniu sportowca nakładana jest kara tymczasowego zawieszenia.

(akta kontroli str. 22-30, 38-40, 75-88)

Po wejściu w życie Polskich Przepisów Antydopingowych[12], Związek dostosował do nich regulacje wewnętrzne zakresie dopingu. Uchwałą KZSD PZPC Nr 05/2015 z 27.06.2015 r. zmieniono ww. Regulamin Dyscyplinarny ustalając, że odpowiedzialność dyscyplinarna za stosowanie dopingu w sporcie ponoszona jest na zasadach określonych w rozdziale 9 ustawy o sporcie oraz w Polskich Przepisach Antydopingowych. Zarząd Związku podjął uchwałę[13] w sprawie anulowania ww. Regulaminu Antydopingowego PZPC.

KZSD PZPC, uchwałą Nr 03/2016 z 28 czerwca 2016 r., przyjął Polskie Przepisy Antydopingowe oraz upoważnił panel dyscyplinarny Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie do podejmowania rozstrzygnięć w sprawach o naruszenie przepisów antydopingowych zgodnie z Polskimi Przepisami Antydopingowymi. W związku z tą uchwałą zmieniono postanowienia Regulaminu Dyscyplinarnego PZPC[14], z którego wynika m.in., że odpowiedzialność dyscyplinarna za stosowanie dopingu ponoszona jest na zasadach określonych w rozdziale 9 ustawy o sporcie i w Polskich Przepisach Antydopingowych. Postanowiono, że w każdym przypadku orzeczenia przez Panel Dyscyplinarny przy Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie kary za stosowanie dopingu w sporcie, klub macierzysty ukaranego zawodnika będzie zobowiązany do wpłaty na konto PZPC 2 000 zł. W przypadku nałożenia kary przez Międzynarodową Federację Podnoszenia Ciężarów IWF na zawodników zgłoszonych do systemu ADAMS[15] i zawodników szkolonych w OSSM – 50% nałożonej grzywny miał pokryć PZPC, a po 25% kary klub i zawodnik.

(akta kontroli str. 21, 31-33, 89, 90-93)

---

[9] Nr 03/2013 z 28.06.2013 r.

[10] Uchwała Nr 03/2014 Krajowego Zjazdu Sprawozdawczego Delegatów z 31.05.2014 r.

[11] W obowiązującym Regulaminie Dyscyplinarnym w sprawach dyscyplinarnych zawodników kadry narodowej, zawodników w okresie karencji oraz działaczy, sędziów, trenerów i pracowników PZPC orzeka w I instancji Komisja Dyscyplinarna i Zmiany Barw Klubowych PZPC.

[12] Polskie Przepisy Antydopingowe z 23.10.2014 r. opracowane przez Komisję do Zwalczania Dopingu.

[13] Uchwała Nr 199/2015 r. z 27.06.2015 r.

[14] Uchwała KZSD PZPC Nr 04/2016 z 28.06.2016 r.

[15] ADAMS (Anti-Doping Administration & Management System) - elektroniczna baza danych dostępna online, która zawiera informacje o miejscach pobytu zawodników, wynikach kontroli antydopingowej oraz o włączeniach dla celów terapeutycznych (źródło: https://www.antydoping.pl/adams/, dostęp 09.11.2018 r.).

W grudniu 2016 r. Krajowy Zjazd Delegatów PZPC uchwalił zmiany w statucie Związku, wprowadzając (§ 25 ust. 1 pkt 4) sankcje dla klubów sportowych za każde naruszenie przepisów antydopingowych w rozumieniu Światowego Kodeksu Antydopingowego stwierdzone prawomocną decyzją dyscyplinarną, popełnione przez zawodników lub członków personelu pomocniczego zawodników w rozumieniu Światowego Kodeksu Antydopingowego. Polegały one na tym, że klubom reprezentowanym przez osoby, w trakcie naruszenia przepisów dopingowych, odejmowało się 15 punktów uzyskanych za klasy sportowe zawodników i zawodniczek oraz we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży na potrzeby obliczania liczby mandatów na Krajowy Zjazd Delegatów PZPC. W statucie PZPC postanowiono również, że związek realizuje swoje cele, w szczególności przez określanie zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego, za wyjątkiem reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie (§ 12 pkt 15).

(akta kontroli str. 4-21, 111-123)

1.3. W PZPC nie powołano oddzielnego gremium do zwalczania dopingu w sporcie. Prezes PZPC upoważnił Monikę Stępniak – specjalistę ds. szkolenia PZPC do współpracy z Polską Agencją Antydopingową. Ponadto, Prezydium Zarządu PZPC włączyło ją do składu Komisji Dyscyplinarnej i Zmiany Barw Klubowych PZPC[16]. Osoba ta była odpowiedzialna za koordynowanie akcji edukacyjnych, przekazywanie bieżących informacji dotyczących terminów i miejsc zgrupowań/ zawodów, celem przeprowadzenia przez POLADA szkoleń dotyczących dopingu w sporcie, uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach organizowanych przez POLADA i przekazywanie wiedzy zawodnikom i trenerom na kursokonferencjach metodyczno-szkoleniowych, prowadzenie statystyk (danych dotyczących kontroli antydopingowych), przygotowywanie prezentacji dla zawodników i trenerów oraz uświadamianie o zagrożeniach wynikających ze stosowania dopingu.

(akta kontroli str. 95-110, 124, 137-146, 184)

1.4. Przed 11 sierpnia 2016 r. współpraca Związku z Komisją polegała na udostępnianiu programów szkoleń i zgrupowań na witrynie PZPC, po tej dacie PZPC wspólnie Polską Agencją Antydopingową organizował szkolenia i seminaria dotyczące tematyki dopingu w sporcie, m.in.:

- w październiku 2017 r. przedstawiciel PZPC wziął udział w spotkaniu na temat możliwości współpracy w zakresie edukacji antydopingowej, zorganizowanym przez POLADA,
- 24 października 2017 r. przedstawiciel PZPC uczestniczył w spotkaniu ze związkami sportowymi zorganizowanym przez POLADA, w trakcie którego przedstawiono m.in. najważniejsze zmiany dotyczące przepisów antydopingowych, zagrożenia dotyczące odżywek i suplementów diety, listy substancji i metod zakazanych, które wejdą w życie 1 stycznia 2018 r. oraz program edukacyjny POLADA; w 2018 r. przedstawiciel PZPC uczestniczył w szkoleniu o podobnym zakresie;
- w kwietniu 2018 r., na prośbę PZPC, przedstawiciele POLADA przeprowadzili w sześciu ośrodkach doskonalenia młodzieżowego działania informacyjne dotyczące przeciwdziałaniu dopingowi w sporcie,
- w sierpniu 2018 r. PZPC zaproponował POLADA rozstawienie podczas Mistrzostw Polski Kobiet i Mężczyzn w Kobierzycach stoiska edukacyjnego dla zawodników, w celu zwiększenia świadomości zawodników aby przeciwdziałać dopingowi w sporcie.

(akta kontroli str. 94-110, 127-129)

[16] Uchwała Nr 73/2017 z 29.08.2017 r.

1.5. W okresie objętym kontrolą działania PZPC na rzecz zwalczania dopingu w sporcie polegały przede wszystkim na organizowaniu, przy współpracy z Komisją Antydopingową, seminariów dla zawodników oraz kursokonferencji metodyczno–szkoleniowych dla trenerów i instruktorów. Przykładowo: w 2016 r. zorganizowano seminaria antydopingowe na Mistrzostwach Europy do lat 15 i 17 Nowy Tomyśl (10-17.09.2016 r.) oraz podczas imprezy Ogólnopolski Wielobój Atletyczny dla dzieci i młodzieży; w 2017 r. zorganizowano kursokonferencję metodyczno-szkoleniową, na której wykłady na temat dopingu prowadzili przedstawiciele Instytutu Sportu i POLADA, pracownik działu szkoleń PZPC zaprezentował statystyki naruszeń przepisów antydopingowych w podnoszeniu ciężarów w latach 2013-2016, aby zobrazować trenerom i zawodnikom skalę dopingu oraz przeprowadził szkolenia z obsługi systemu ADAMS, tak aby nie dochodziło do naruszeń z powodu źle wypełnionych danych pobytowych zawodników; w 2018 r. podczas Mistrzostwa Europy juniorów i juniorek do lat 20 i 23 w Zamościu zorganizowano seminarium antydopingowe.
Związek opracował projekt regulaminu ośrodków szkolenia PZPC sportowego młodzieży, w którym zawarto postanowienia związane z etyką sportową, zasadami współzawodnictwa, stosowaniem substancji zabronionych. W ośrodkach szkolenia sportu młodzieżowego PZPC (Opole, Biłgoraj, Nowy Tomyśl, Ciechanów, Mrocza, Dobryszyce) obowiązują wewnętrzne regulaminy mówiące o zachowaniu, prawach i obowiązkach zawodników reprezentujących PZPC.
W 2017 r. Zarząd PZPC przyjął do wiadomości informacje dotyczące projektu Programu antydopingowego PZPC. Docelowo projekt ma być sztandarowym dokumentem w edukacji zawodników oraz w walce z dopingiem. Członkowie Zarządu ustalili, że będzie on konsultowany, a po uzupełniniu i zatwierdzeniu trafi do Ministerstwa Sporu i Turystyki. Do dnia zakończenia kontroli nie został zatwierdzony.
(akta kontroli str. 34-37, 128-129, 134, 137-143, 179-183)

1.6. Na stronie internetowej PZPC[17], w zakładce „STREFA SZKOLENIOWA" wydzielona została sekcja „ANTYDOPING", zawierająca m.in.: listę substancji i metod zabronionych 2018, nowe zasady kontroli antydopingowych; materiały dotyczące systemu ADAMS (do pobrania formularze zgłoszenia miejsca pobytu zawodnika i zasady zgłaszania miejsc pobytu) oraz komunikaty PZPC, w których publikowane są oświadczenia i bieżące komunikaty Związku w sprawie postępowań antydopingowych. W ww. zakładce zamieszczono również materiały dydaktyczno–szkoleniowe z przeprowadzonych szkoleń i kursokonferencji (np. prezentacja ze szkolenia antydopingowego dla trenerów, z 28 grudnia 2017 r.). W zakładce „STREFA ZWIĄZKU" znajdują się aktualne regulaminy Związku (m.in. Regulamin dyscyplinarny PZPC) oraz Polskie Przepisy Antydopingowe.

1.7. Współpraca z Polską Agencją Antydopingową w zakresie umożliwienia badań losowych u zawodników podczas lub poza zawodami, polegała przede wszystkim na zamieszczaniu na stronie internetowej Związku szczegółowych i aktualnych informacji dotyczących terminów zwodów (kalendarz zawodów PZPC), jak również miejsc zgrupowań zawodników PZPC poszczególnych grup wiekowych.
(akta kontroli str. 97-110, 131)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Związku w zakresie objętym kontrolą.

[17] www.pzpc.pl (dostęp dnia 08.11.2018 r.).

OBSZAR

2. Prawidłowość i skuteczność realizacji zasad ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej dotyczących dopingu w sporcie.

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2015-2018 (do 10 czerwca 2018 r.) przeprowadzono 911 badań laboratoryjnych próbek pobranych od zawodników czynnie uprawiających podnoszenie ciężarów. Od 2014 r. liczba badań kontrolnych ulegała zmniejszeniu, tj.: w 2014 r. wykonano 303 badania, w 2015 r. – 270 (89,1% roku poprzedniego), w 2016 r. - 259 (95,9%), w 2017 r. – 253 (97,7%), a do 10 czerwca 2018 r. – 129 badań.

(akta kontroli str. 135-136)

2.2. W okresie objętym kontrolą stwierdzono 22 przypadki naruszenia przepisów antydopingowych (20 dotyczyło stosowania przez zawodników niedozwolonych środków), z tego: w 2015 r. - pięć przypadków[18], w 2016 r. - dziewięć przypadków, w 2017 r. - cztery przypadki, w tym dwa przypadki naruszenia przepisów antydopingowych poprzez uniknięcie kontroli przez wylosowanego zawodnika, a do końca września 2018 r. - cztery przypadki.

Najczęściej wykrywanymi substancjami zabronionymi były środki z grupy: S 1 (środki anaboliczne, testosteron, klenbuteron, andresteron) – dziewięć przypadków, S 2 (hormony peptydowe, czynniki wzrostu) oraz S 4 (modulatory hormonów) – po trzy przypadki.

Spośród pięciu przypadków naruszenia przepisów antydopingowych stwierdzonych w 2015 r. przez Komisję Dyscyplinarną PZPC cztery miały miejsce na zawodach, a jeden na zgrupowaniu sportowym. W wyniku wykrycia w organizmie niedozwolonych substancji (S1-klostebol i S4-klomifen) nałożono na zawodników kary dyskwalifikacji na dwa (czterech zawodników) i cztery lata (jeden). W 2016 r. stwierdzono dziewięć przypadków naruszenia przepisów antydopingowych, w tym siedem na zawodach i dwa na zgrupowaniach. W wyniku prowadzonych postępowań dwóch zawodników zostało zdyskwalifikowanych na cztery lata, trzech na dwa lata, jeden na 15 miesięcy, w jednym przypadku orzeczono uniewinnienie, jedną sprawę przekazano do rozpatrzenia przez IWF, a jedna nie została rozstrzygnięta. W 2017 r. dwóch zawodników, którzy na zawodach naruszyli przepisy antydopingowe zostało zdyskwalifikowanych odpowiednio na trzy lata i na trzy miesiące. W 2018 r. (do 30 września) POLADA wykryła trzy przypadki użycia niedozwolonych substancji – dwa na zawodach i jeden na zgrupowaniu, w wyniku czego jeden zawodnik został ukarany naganą, dwie sprawy są rozpatrywane, a jedna została umorzona.

(akta kontroli str. 135-136)

2.3. Zawodnicy, u których w trakcie kontroli antydopingowej wykryto niedozwolone środki do czasu zakończenia postępowania dyscyplinarnego byli zawieszani w prawach zawodnika. Po wejściu w życie ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie PZPC nie ma wpływu na rodzaj sankcji stosowanych przez POLADA i Światową Agencję Antydopingową.

Sekretarz Generalna Związku wyjaśniła, że *„(…) o wysokości sankcji decydują kryteria takie jak stopień zawinienia, wykazanie braku winy, braku istotnej winy lub istotnego zaniedbania, wcześniejsza historia zawodnika i ewentualne wcześniejsze karanie dyscyplinarne za doping w sporcie, a także udowodniony przez sportowca*

[18] W 2014 r. – sześć przypadków naruszenia przepisów antydopingowych.

brak zamiaru poprawy wyników sportowych lub zamaskowania użycia substancji poprawiającej wyniki."

(akta kontroli str. 21, 174)

2.4. W regulacjach wewnętrznych PZPC nie wprowadzono obowiązku ponoszenia wszelkich kosztów procedur odwoławczych przez zawodnika, który miał pozytywny wynik badań antydopingowych (próbka A). Natomiast w piśmie skierowanym do członków kadry narodowej[19] Kierownik Wyszkolenia PZPC poinformował m.in., że: „Zawodnik/czka członek kadry narodowej zobowiązują się do przestrzegania zasad zwalczania dopingu w sporcie zawartych w ustawie o sporcie (…). Ponadto zawodnik/czka zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu Antydopingowego PZPC, IWF i EWF." Wskazano również, iż w przypadku naruszenia przepisów antydopingowych zawodnik/czka zobowiązują się pokryć wszelkiego rodzaju kary finansowe nałożone przez laboratorium antydopingowe, PZPC i IWF.

(akta kontroli str. 156)

2.5. W okresie objętym kontrolą w regulacjach wewnętrznych nie wprowadzono dla zawodników oraz klubów sportowych obowiązku zawarcia umów/deklaracji o zobowiązaniu do przestrzegania przepisów antydopingowych jako warunku uzyskania licencji PZPC.

Zobowiązanie do przestrzegania statutu i regulaminów PZPC oraz międzynarodowych organizacji podnoszenia ciężarów, w tym także do poddania się odpowiedzialności dyscyplinarnej zawodnicy składają, występując o przyznanie licencji zawodniczej. Ponadto, w Zasadach powoływania kadry narodowej kobiet i mężczyzn w podnoszeniu ciężarów określono, że członek kadry narodowej jest zobowiązany m.in. do przestrzegania regulaminów PZPC, w szczególności dotyczących współzawodnictwa, dyscypliny oraz etyki, poddawania się obowiązkowym testom antydopingowym. W zasadach tych postanowiono również, że do kadry narodowej nie są powoływani zawodnicy odbywający kary dyskwalifikacji wymierzone przez PZPC, IWF i EWF.

(akta kontroli str. 164-165, 167-168)

W 2017 r. Związek przygotował projekty uchwał Zarządu PZPC w sprawie wprowadzenia regulaminów przyznawania licencji trenerskich, zawodniczych oraz klubów sportowych. W projektach przyznanie licencji zawodnikowi oraz klubowi uzależniono m.in. od przedstawienia podpisanej umowy o zobowiązaniu do przestrzegania przepisów antydopingowych. We wzorze tej umowy zawarto m.in. zobowiązanie klubu do przestrzegania i skutecznego wdrażania przepisów antydopingowych w ramach swoich struktur i niedopuszczenia do naruszeń przepisów antydopingowych przez „osoby powiązane", tj. sportowców/zawodników reprezentujących klub, trenerów klubowych, członków organów klubu, członków zatrudnionego w klubie personelu medycznego i rehabilitacyjnego oraz innych pracowników klubu niezależnie od podstawy zatrudnienia. Projekt zakładał, że uchwały Zarządu PZPC wprowadzające ww. regulaminy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

(akta kontroli str. 41-60)

2.6. W PZPC w okresie objętym kontrolą nie wprowadzono dla klubów sportowych obowiązku monitorowania zmian w przepisach antydopingowych oraz zmian i aktualizacji Listy Substancji i Metod Zabronionych Światowej Agencji Antydopingowej. Obowiązek bieżącego monitorowania tych zmian ujęto w projekcie umowy o zobowiązaniu do przestrzegania przepisów antydopingowych, do

[19] Nr PC/115/M/2018 z 2.02.2018 r.

podpisania której mają być zobowiązane kluby sportowe. Informacje dotyczące zmian w przepisach antydopingowych i aktualizacja listy substancji zabronionych były umieszczane na stronie internetowej PZPC.

(akta kontroli str. 70-74)

2.7. W związku z wprowadzeniem do Regulaminu Dyscyplinarnego sankcji finansowych dla klubu sportowego, którego zawodnik naruszył przepisy antydopingowe, Związek w 2018 r. skierował cztery wezwania do uregulowania należności wobec PZPC z tytułu naruszenia regulaminu antydopingowego i dyscyplinarnego (na podstawie not statutowych wysłanych w latach 2012-2016 r.) na łączną kwotę 10 433,63 zł. Związek informował kluby o możliwości rozłożenia należności na raty.

W latach 2016 i 2017 Związek, na podstawie § 48 Regulaminu Dyscyplinarnego PZPC, nałożył na cztery kluby kary pieniężne za naruszenie przez ich zawodników przepisów antydopingowych w łącznej wysokości 8 000 zł. Kary zostały zapłacone.

(akta kontroli str. 31-33, 61-65, 159-162, 163, 185)

2.8. PZPC nie wprowadził zakazu używania na zgrupowaniach czy też zawodach centralnych odżywek i suplementów własnych. Jak wyjaśniła specjalista ds. szkolenia Związek nie ma do tego prawa. Natomiast, PZPC co roku ogłaszał przetarg nieograniczony na dostawę odżywek i suplementów diety dla poszczególnych grup wiekowych Kadry Narodowej. W opisie przedmiotu zamówienia szczegółowo przedstawiano wymagany skład odżywek i produktów dietetycznych, ich dawkę oraz liczbę opakowań.

(akta kontroli str. 133-134, 169-173)

Problematyka dozwolonego wspomagania była tematem m.in. konferencji trenerskich, na których dietetycy i specjaliści w dziedzinie suplementacji prowadzili wykłady na temat żywienia. Biochemiczna kontrola procesu treningowego była jednym z tematów konferencji metodyczno-szkoleniowej dla trenerów i instruktorów PZPC, zorganizowanej w Spale w listopadzie 2016 r., a na szkoleniu antydopingowym dla trenerów, które odbyło się w grudniu 2017 r. przedstawiciel POLADA wyjaśniał skutki stosowania środków farmakologicznych. Na zgrupowaniach szkoleniowych lekarze i fizjoterapeuci wskazywali, jakie suplementy diety czy też jakie wspomaganie tymi suplementami są dozwolone.

(akta kontroli str. 133, 186-188)

2.9. W PZPC nie wprowadzono zakazu samodzielnej zmiany programu przygotowań do zawodów mistrzowskich przez zawodnika, bez zgody trenera kadry narodowej i kierownika wyszkolenia. Raz w roku zawodnicy powołani do Kadry Narodowej podpisują oświadczenie, w którym m.in. zobowiązują się do przestrzegania regulaminów PZPC, dotyczy to również szkolenia centralnego jak i programów szkoleniowych PZPC.

(akta kontroli str. 133-134)

2.10. W okresie objętym kontrolą PZPC nie sprawdzał składów rekomendowanych odżywek pod kątem zanieczyszczeń. Jak wyjaśniła specjalista ds. szkolenia PZPC powyższe działania podejmuje Instytut Sportu, który to zajmuje się badaniami odżywek jak również suplementów.

(akta kontroli str. 134)

2.11. W latach 2015-2018 w PZPC nie wprowadzono odrębnego programu określającego zasady wychowawcze i etyczne. Wewnętrzne regulaminy stanowiące o zachowaniu, prawach i obowiązkach zawodników reprezentujących PZPC, w tym zakazie używania narkotyków, środków psychotropowych i alkoholu obowiązują w ośrodkach szkolenia sportu młodzieżowego PZPC (Opole, Biłgoraj, Ciechanów,

Mrocza, Nowy Tomyśl, Dobryszyce). Ponadto, Regulamin dyscyplinarny umożliwia wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sprawie czynu naruszającego przepisy prawa, postanowienia statutu PZPC, regulaminów i uchwał Związku.

(akta kontroli str. 23-33, 134, 179-183)

stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Związek prawidłowo realizował przepisy o odpowiedzialności za naruszenie przepisów antydopingowych. Zgodnie z przyjętymi uregulowaniami PZPC nakładał kary dyscyplinarne na zawodników, którzy naruszyli ww. przepisy, a po nowelizacji ustawy o sporcie, respektował sankcje nałożone przez Komisję/Agencję. W każdym przypadku, po uzyskaniu informacji o stwierdzeniu w organizmie zawodnika niedozwolonej substancji, był on zawieszany w prawach zawodnika oraz pozbawiany możliwości udziału w zawodach i treningach. Związek nakładał i egzekwował kary pieniężne nakładane na zrzeszone kluby za naruszenie przez ich zawodników przepisów antydopingowych, co NIK ocenia pozytywnie.
W ocenie NIK działania te nie były jednak w pełni skuteczne, ponieważ liczba stwierdzonych przypadków naruszenia przepisów antydopingowych przez zawodników PZPC, w okresie objętym kontrolą, pozostawała na zbliżonym poziomie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, listopada 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Paweł Krawczak
Doradca ekonomiczny

.....